

КОСІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА

СИЛАБУС ІКОНОПИС 2025-2026 н.р.

Кафедра	Декоративне мистецтво	Рівень вищої освіти	Перший Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Рік навчання	3-й
Спеціальність	023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Вид дисципліни	вибіркова

Викладач:

Перегінець Василь Іванович

+380972486050, artvays@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Заняття: згідно розкладу.

Формат викладання дисципліни «Іконопис» включає наше з вами живе спілкування, практичну роботу в аудиторії та творчих майстернях, а також самостійну роботу. Лекційні заняття розкриватимуть певну тему згідно плану курсу. На практичних заняттях ви матимете змогу виконувати заплановані завдання в майстернях та консультуватись з викладачами курсу і майстрами виробничого навчання. Самостійна робота націлена на засвоєння теоретичного матеріалу на практиці та вдосконаленні практичних вмінь і навиків.

Консультації. Заняття відбуватимуться відповідно до розкладу, де проходитимуть усі консультації, пов'язані з виконанням завдань. Якщо вам потрібні додаткові індивідуальні консультації, які стосуються змісту курсу, ваших робіт, чи інших питань, пов'язаних з освітнім процесом, ми можемо зустрітись за попередньою домовленістю. Ви можете також використовувати для комунікації e-mail, виключно в робочі дні, намагатимемось оперативно відповідати на ваші запитання.

Дистанційне навчання: Навчання проводиться дистанційно у зв'язку із відповідними розпорядженнями щодо впровадження заборон відвідувати КДІДМ. В цьому випадку консультації будуть проводитись в онлайн-режимі, а лекційні заняття на платформі Zoom, основним джерелом контакту буде електронна пошта. Якщо вам необхідна додаткова інформація чи обговорення питань, що стосуються іконопису, можете використовувати інші засоби зв'язку.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення дисципліни базується на знаннях, які одержали студенти після вивчення технології та матеріалознавства, композиції, проектування, художньої майстерності, рисунку, живопису і дозволяє формувати авторські методи написання ікони.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ та МАТЕРІАЛИ:

Обладнання: Столи, підставки під руку.

Інструменти: Олівці, шило, пензлі.

Матеріали: Дошка, левкас, позолота, клей мордан, лак, темпера, акрилові фарби.

ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість кредитів	13 (390 год)
Вид занять	Кількість годин
Лекції	4
Практичні	214
Самостійна робота	172

Семестр 5 – 6 год/тиж.

Семестр 6 – 8 год/тиж.

Анотація: Впродовж проходження навчального курсу «Іконопис» Ви вивчаєте принципи створення ікон. Параметри курсу, послідовність і специфіка викладання передбачають можливість формування індивідуальних навиків та умінь при виконанні іконографічних композицій. Під час вивчення курсу Ви можете обрати поглиблене вивчення законів та засобів іконопису. Якісне засвоєння матеріалу та активна самостійна робота сприятимуть розширенню Вашої професійної майстерності.

Мета: Формування у студентів знань, умінь і навиків іконопису із розумінням специфіки матеріалу, технологічних особливостей та способів оздоблення ікон.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- фахову термінологію;
- властивості матеріалів, способи їх використання;
- естетичні та функціональні особливості іконографічних зображень;
- умови технологічного процесу написання ікони;
- правила техніки безпеки при використанні інструментів та обладнання.

вміти:

- вправно користуватися традиційними і новітніми матеріалами, інструментами та обладнанням;
- поетапно виконувати написання ікони;
- здійснювати композиційну побудову іконографічних зображень;
- застосовувати знання історії українського і зарубіжного сакрального мистецтва у власній проектній діяльності;
- створювати унікальні авторські зразки ікон.

Під час курсу формуються та розвиваються наступні компетентності, закладені в освітній програмі «Декоративне мистецтво» (ІК – інтегральна компетентність, ЗК – загальні компетентності, СК – спеціальні компетентності):

ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації творів мистецтва або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій, положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.

ЗК2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

СК 3. Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей.

СК 4. Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями.

СК 5. Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва.

СК 6. Здатність інтерпретувати смисли та засоби їх втілення у мистецькому творі.

СК 7. Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

СК 9. Здатність використовувати професійні знання у практичній та мистецтвознавчій діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Виявляти сучасні знання і розуміння предметної галузі та сфери

ПРН 6. Застосовувати знання з композиції, розробляти формальні площинні, об’ємні та просторові композиційні рішення і виконувати їх у відповідних техніках та матеріалах.

ПРН 18. Формувати екологічну свідомість і культуру особистості, застосовувати екологічні принципи в житті та професійній діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тиждень	№ теми	Методи викладу	Зміст	Години			
				Усього	лекції	практичні	СРС
V семестр							
МОДУЛЬ 1. Вивчення методів написання ікони							
Змістовий модуль 1. Копія візантійської ікони							
1	1	Лекція, Ілюстрація, Демонстрація	Підготовка основи під ікону. Нанесення левкасу. Виконання рисунку. СР: Шліфування левкасу	12	1	5	6

		Практич на робота.					
2	2	Практич на робота,	Закладання фонів, розкриття ікони СР: закладання фонів	19		12	7
3 4	3	Практич на робота.	Прописування складок одягу. Вохрування.	19		12	7
5	4	Практич на робота	Прописування ликів.				
6	5	Практич на робота	Деталізація зображення. Прописування асисту. Золочення.				
Всього							
Змістовий модуль 2. Копія української барокової ікони							
7	6	Лекція, Ілюстра ція, Демонст рація Практич на робота.	Традиційна барокова ікона Підготовка основи під ікону, нанесення левкасу або підготовка полотна.	10	1	5	4
8	7	Практич на робота.	Виконання робочого картону, нанесення рисунку.			12	8
9	8	Практич на робота, Демонст рація.	Виконання підмальовка.			12	8

10 11 12 13	9	Практич на робота.	Написання ікони кольором.			18	1 2
14 15	10	Практич на робота.	Оздоблення деталей, золочення.			12	8

Тиждень	№ теми	Методи викладу	Зміст	Години			
				Усього	лекції	практичні	СРС
V семестр							
МОДУЛЬ II. Вивчення принципів створення іконографічних зображень							
Змістовий модуль 1. Проектування одно фігурної ікони (іменні ікони)							
1	1	Лекція, Ілюстрація, Демонстрація Практична робота.	Вступна бесіда, вибір об'єкту проектування. Вивчення іконографічних особливостей особи. Опрацювання бібліографічного матеріалу. Збір матеріалу.	12	1	5	6
2	2	Практична робота,	Варіативне ескізування. Пошук колориту ікони.	19		12	7
3	3	Практична робота.	Розробка чистового ескізу	19		12	7
4	4	Практична робота.	Підготовка основи під ікону				
5 6 7	5	Практична робота.	Написання ікони				

Змістовий модуль 2. Проектування двохфігурної ікони							
8	6	Лекція, Ілюстрація, Демонстрація Практична робота.	Вступна бесіда, вибір об'єкту проектування. Вивчення іконографічних особливостей. Опрацювання бібліографічного матеріалу. Збір матеріалу.	10	1	5	4
9	7	Практична робота.	Варіативне ескізування. Пошук колориту.			12	8
10	8	Практична робота, Демонстрація.	Розробка чистового ескізу.			12	8
11 12 13 14	9	Практична робота.	Написання ікони.			18	12
15	10	Практична робота.	Оздоблення деталей, золочення.			12	8

ЛІТЕРАТУРА

1. Василик Р. Теорія і практика сакрального мистецтва у вищій освіті України. Мистецька школа в системі національної освіти України. Львів, 1999. ст. 135-160
2. Вуйцик В. Іконописна школа Унівського монастиря. Лавра: Часопис монастиря оо. Студитів, 1998. №1
3. Іванчо І. Ікона і літургія. Львів «Свічадо», 2009.
4. Кристопчук М. Техніка і технологія іконопису. Вісник Львівської академії мистецтв. Львів, 1999. ст.168-185
5. Пуряєва Н. Словник церковно-обрядової термінології. Львів «Свічадо», 2001.
6. Степовик Д. Історія української ікони Х-XX ст. Київ, 1996.
7. Степовик Д. Іконологія й іконографія. Івано-Франківськ «Нова зоря» 2010.
8. Ярема В. Дивний світ ікон. Львів, 1994.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення лекційних та практичних занять. Практичні заняття здійснюються аудиторно у майстернях з консультаціями майстрів виробничого навчання та викладача. Самостійна робота студентів зорієнтована на продовження технологічних процесів, апробацій способів декорування та виконання ікони.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Виконані завдання оцінюються за накопичувальною системою балів в результаті поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль за виконанням всіх етапів написання ікони згідно з графіком виконання завдання. Поточний контроль проводиться у формі попередніх переглядів завдань в кінці кожного змістового модуля.

Підсумковий – це узагальнення отриманих результатів студентами у кінці семестру і здійснюється у формі екзамену-перегляду. Обов'язковою умовою допуску студента до екзамену є вчасне виконання всіх етапів завдання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, проявив творчі здібності, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, крім того багато працював самостійно, надав додаткові варіанти за відповідними темами.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F**— за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

Критерії оцінювання навчальних елементів (тем).

Критерії оцінювання навчальних елементів	Поточні (за змістовий модуль)	Підсумкові
Підготовка основи під ікону. Нанесення левкасу. Виконання рисунку.	3	
Закладання фонів, розкриття ікони	8	
Прописування складок одягу. Вохрування.	12	12
Прописування ликів.	7	12
Формотворення в матеріалі Деталізація зображення. Прописування асисту. Золочення.	10	16
Сума балів	30	40
Додаткові бали		
Відвідування занять		3
Творча позанавчальна діяльність		4

Принцип отримання суми балів за семестр є результатом накопичення балів з поточного (ЗМ1 (30) +ЗМ2(30)) та підсумкового контролю (40), отже $2 \times 30 + 40 = 100$.

Семестр	Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий екзамен- перегляд	Кількість балів
5	Модуль 1			
	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2		
	30	30	40	100
6	Модуль 2			
	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4		
	30	30	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	

60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА. Дисципліна «Іконопис» відбувається у формі живого спілкування між викладачами і студентами, практичних вправ в майстернях та самосійної роботи. Студенти зобов'язані дотримуватись правил техніки безпеки, вимкнути звук мобільних телефонів та будь-яких інших пристроїв, що перешкоджають навчальному процесу. В аудиторії не допускається вживання їжі та розпивання напоїв. Позитивно впливає на оцінювання активна поза навчальна творча діяльність студента.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАННЯ. Не допустимим є спізнення та пропуски занять студентами без поважних причин. Всі пропущенні теми студент повинен опрацювати і виконати вправи самостійно. Оцінювання відбувається за накопичувальною системою - поступово, якщо кількість пропущених занять без поважних причин становить 50%, то навіть за наявності всіх складових проекту студент не може отримати більше 60 балів, оскільки не зміг засвоїти матеріал на належному рівні.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Всі учасники навчального процесу в КДІДМ сповідують принципи академічної доброчесності і несуть персональну відповідальність за їх дотримання. У разі виявлення плагіату чи підміни робіт під час виконання практичних, самостійних, індивідуальних завдань, студент отримує незадовільну оцінку. Детальніше в «Положенні про академічну доброчесність».

http://kdidm.edu.ua/images/PDF/PUBLIC_INFORMATION/POLOZHENNIA/2025/Polozhennja_Pro_Akademichnu_Dobrochesnistiy_U_Kdidm.pdf

ВИКЛАДАЧ

Перегінець Василь Іванович, старший викладач.

Учасник всеукраїнських, регіональних, автор персональних виставок. Навчався в Косівському технікумі народних художніх промислів ім. В. Касіяна, Львівській національній академії мистецтв. Працює в галузі живопису та кераміки.